

ВИКОРИСТАННЯ АБЕРДИН-АНГУСЬКОЇ ПОРОДИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ЯЛОВИЧИНИ В УКРАЇНІ

Ю. І. Криворучко,

кандидат с.-г. наук, доцент, доцент кафедри технологій тваринництва та птахівництва;

ykrivoruchko77@gmail.com

Державний біотехнологічний університет

Абердин-ангуська порода – унікальна м'ясна порода худоби, формування якої ще почалося в ХІХ столітті в Шотландії. Зацікавленість виробників – відгодівельників до цієї породи полягає саме в скоростиглості тварин, високої адаптованості до різних умов середовища, невибагливості до годівлі, мілкоплідності, комолості, а яловичина, отримана від абердин-ангусів, являється еталоном якості серед інших м'ясних порід. М'ясо має високі кулінарні властивості – тонковолокнисте, соковите, «мармурове». Туші худоби відрізняються невеликим вмістом кісток 12-15 %, а забійний вихід може сягати до 70 %. Абердин-ангуси добре використовують пасовищний корм і при цьому отримують від них високі середньодобові прирости 1200-1500 г [1, 2].

Слід відмітити, що м'ясну худобу абердин-ангуської породи розводять в багатьох країнах світу та на різних континентах, які різняться кліматом від жаркого, до холодного. При цьому тварини почувають себе комфортно, незважаючи на низьку температуру, чи високу. Навіть у Новій Зеландії, в країні не великою за площею, біля 70 % контингенту займає абердин-ангуська порода. В Австралії, у відокремленому континенті, йде щорічне збільшення поголів'я абердин-ангусів та нараховується близько 30 млн гол. [2].

За рахунок власного розведення худоби абердин-ангуської породи в різних країнах світу, сучасна їх популяція має велике різноманіття типів. Загалом виділяють три типи абердин-ангусів – компактний дрібний, крупний високорослий, компактний укрупнений. В США, Канаді тварини цієї породи мають високі показники м'ясної продуктивності, більш високорослі та укрупнені.

За рахунок цінних продуктивних якостей, абердин-ангуси активно долучаються в породотворчий процес. З використанням абердин-ангусів в США, Канаді, Австралії створені такі м'ясні породи, як брангус, біфбілд, біфало. В Бразилії створена м'ясна порода ібадже. В Японії, в країні батьківщині «мармурової» яловичини, за рахунок абердин-ангусів створені м'ясні породи вагю, кобе. В Німеччині розводять німецького абердин-ангуса. В Україні також абердин-ангуси приймали участь у створенні вітчизняних м'ясних порід – волинської м'ясної, поліської м'ясної, знам'янського внутрішньопородного типу [1, 2].

Вперше в Україну худобу абердин-ангуської породи було завезено з Канади в 1961 році, а наступних з Шотландії. На дослідній станції з м'ясного скотарства у смт Ворзель у 70 роки минулого століття була розпочата робота з вивчення акліматизаційних властивостей худоби до вітчизняних природно-кліматичних умов, продуктивності, результатів схрещування з іншими

породами худоби та чистопородного розведення [1].

Наразі і зараз в Україні її розводять в усіх кліматичних зонах. Найбільша кількість господарств – на Поліссі (57,6 % поголів'я), в Лісостеповій зоні – 39,5 %, в Степовій – 2,9 % [2, 3].

За офіційними даними Держкомстату України загальна кількість м'ясних порід у 2021 році становила 24393 голів, у тому числі 10549 голів корів. Серед м'ясних порід лідерами є абердин-ангуси та їх чисельність за п'ять років збільшилася на 14,4 % і склала 7909 гол. В 2021 році найбільшу питому вагу серед м'ясних порід мали абердин-ангуси – 32,4 %. Серед інших м'ясних порід, саме худоба абердин-ангуської породи за п'ять років мала найбільшу популярність а їх кількість не зменшилась [4, 5].

У зв'язку з тим, що в Україні розводять абердин-ангусів різних типів, є значні коливання в продуктивності тварин. Жива маса повновікових корів – 475-558 кг. Жива маса телят при народженні становить телиць – 20-32, бугайців – 25-35 кг. Середньодобові прирости телят на підсисі – 700-1000 г, після відлучення – 650-1270 г. Молочність первісток – 165-207, після третього отелення – 202-225 кг. Вихід телят на 100 корів, в середньому, 85 %. В пасовищний період середньодобові прирости молодняка складають – 800-850 г, в зимовий період – 950-1200 г. Жива маса в 14 міс. – 375-420 кг. Забійний вихід худоби – на рівні 62-65 % [2, 3, 4].

Отже, незважаючи на складну ситуацію в галузі м'ясного скотарства в Україні, зацікавленість при виробництві яловичини до абердин-ангусів не зменшується. За господарсько-біологічними особливостями вона являється унікальною породою, худобу якої можливо розводити в усіх природно-кліматичних зонах країни, отримуючи при цьому високі показники м'ясної продуктивності.

Список літератури:

1. Тимченко Г. О., Зубець М. В., Козирь В. С. М'ясне скотарство. К.: Урожай, 1991. С. 13-21.
2. Колісник О. І. Наукове обґрунтування, розробка та практична реалізація ресурсоощадної технології виробництва яловичини. Дис. на зд. наук. ст. д. с. г. н. за спеціальністю 06.02.04. ХДЗВА, Харків, 2018. 314 с.
3. Прудніков В. Г., Криворучко Ю. І., Колісник О. І. Генотип м'ясної породи в Україні. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. Т. 1, вип. № 1 (24). С. 161–168. DOI 10.31210/visnyk2019.01.18.
4. Державний реєстр суб'єктів племінної справи у тваринництві 2021 рік / М-во аграр. політики та прод-ва України, Нац. акад. аграр. наук, Ін-т розведення і генетики тварин ім. М. В. Зубця. Київ, 2022. Т. 2. С. 48–68.
5. Криворучко Ю. І., Нагорний С. А., Прудніков В. Г., Корх І. В. Сучасний стан генотипу худоби м'ясних порід в Україні. Міжвідомчий тематичний науковий збірник «Розведення і селекція тварин», Вип. 65, Київ, 2023.